

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Кафедра філософії та суспільних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

філософії та суспільних дисциплін

Шачковська Л. С.

“ 29 ” серпня 20 19 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВВЗ.3.18 ФІЛОСОФІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 013 Початкова освіта

(шифр і назва напрямку підготовки/спеціальності)

Освітня програма Початкова освіта. Дошкільна освіта

(назва освітньої програми)

Факультет/інститут початкової освіти

(назва факультету/інституту)

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Філософія» для студентів спеціальності
013 Початкова освіта

Розробники: Фуркало В. І., кандидат філософських наук, доцент кафедри
філософії та суспільних дисциплін

Фуркало В. С., кандидат філософських наук, доцент кафедри
філософії та суспільних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії та суспільних
дисциплін

Протокол №1 від “29” серпня 2019 року

Завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін

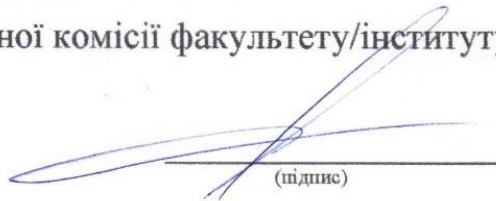

(підпис)

(Шачковська Л. С.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної
комісії факультету/інституту початкової освіти

Протокол № 1 від “30” серпня 2019 року

Голова науково-методичної комісії факультету/інституту початкової освіти

(підпис)

(Яшук О. М.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>01 Освіта</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 3	Спеціальність: <u>013 Початкова освіта</u> (шифр і назва)		
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат, презентація, аналіз першоджерел, есе		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 год.			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2		Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції
	30 год.		4 год.
	Практичні, семінарські		
	30 год.		8 год.
	Лабораторні		
	–		–
	Самостійна робота		
	30 год.		54 год.
	Індивідуальні завдання		
	30 год.		54 год.
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50/50

для заочної форми навчання – 10/90

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити з філософськими ідеями та показати їх місце в духовній культурі суспільства, розвинути здатність оцінювати факти, події, явища з позиції філософського знання, сприяти виробленню власної світоглядної позиції та свідомого формування системи відношень до світу, самого себе та свого місця у цьому світі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення курсу студент оволодіває такою компетентністю:

ЗК 2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

Очікувані результати навчання:

ПРН 18. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

3. Мова навчання

Мова навчання: українська.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Філософія.

Тема 1. Філософія, її походження, проблематика та функції.

Походження терміну «філософія». Світогляд і філософія. Особливості історичного виникнення філософії. Предмет філософії. Співвідношення філософії, науки, релігії та мистецтва. Філософські проблеми та дисципліни. Функції філософського знання.

Тема 2. Етапи розвитку філософського знання. Класифікація напрямів. Філософія Стародавнього Сходу.

Особливості східного та західного типів філософствування. Філософські школи Стародавньої Індії (веданта, міманса, вайшешика, санх'я, ньая, йога, буддизм, джайнізм і чарвака-локаята). Давньокитайська філософія (Конфуцій, Лао-цзи).

Тема 3. Філософія Давньої Греції.

Поняття античної філософії. Етапи її розвитку та загальні особливості. Мілетська школа (Фалес, Анаксимандр, Анаксімен). Геракліт Ефеський. Елейська школа (Ксенофан, Парменід, Зенон, Мелісе). Емпедокл і Анаксагор. Атомістична школа. Піфагорейці. Протагор і софісти. Сократ, Платон, Арістотель. Епікуреїзм. Стоїцизм. Скептицизм. Неоплатонізм.

Тема 4. Філософія епохи Середньовіччя і Відродження.

Витоки християнської філософії. Патристика. Августин Блаженний. Схоластика. Тома Аквінський. Реалізм і номіналізм. Східна і західна містика.

Тема 5. Філософія Нового часу.

Духовні процеси у Європі Нового часу та особливості розвитку філософії. Філософія Ф. Бекона і Р. Декарта. Матеріалізм Т. Гоббса. Поняття субстанції в філософії Б. Спінози. Проблема людини в філософії Просвітництва.

Тема 6. Німецька класична філософія.

Специфіка і місце німецької класичної філософії в історії філософської думки. І. Кант – творець німецької класичної філософії. Абсолютний ідеалізм Г.В.Ф. Гегеля.

Тема 7. Історико-філософський процес у Європі ХІХ ст..

А. Шопенгауер як фундатор філософії життя. Світ як воля і уявлення. Екзистенціалізм С. К'єркегора. Переоцінка цінностей, нігілізм, воля до влади у творчості Ф. Ніцше.

Тема 8. Сучасна світова філософія.

Передумови становлення марксизму та його філософії. Проблема відчуження людини, її пригноблення і свободи, ідея самозвільнення індивідів. Соціально-практична орієнтація марксистської філософії. Ленінська версія

марксизму. Екзистенціалізм Ж.-П. Сартра і А. Камю. Психолоаналіз З. Фроїда. Психолоаналіз Е. Фрома.

Тема 9. Українська філософія.

Загальні особливості української філософії. Філософські ідеї часів Київської Русі. Життя та філософська діяльність Г. Сковороди. Світоглядні ідеї М. Гоголя, Т. Шевченка, І. Франка, М. Драгоманова. Особливості розвитку української філософії ХХ століття.

Тема 10. Проблема буття у філософії. Онтологія.

Проблеми, концепції і форми буття. Матерія і рух. Простір і час.

Тема 11. Проблема пізнання у філософії. Гносеологія.

Поняття пізнання та його види. Рівні і форми пізнання. Концепції істини. Істина і правда. Методи і форми наукового пізнання.

Тема 12. Проблема людини у філософії. Філософська антропологія. Проблема походження людини. Співвідношення в людині природного, соціального та трансцендентального. Проблема смерті, безсмертя та сенсу життя людини, евтаназії.

Тема 13. Соціальна філософія.

Природа суспільства у філософській традиції. Сфери суспільства – матеріальна, соціальна, організаційна, духовна. Статуси і ролі людини в соціальній системі. Соціальні групи: малі, середні, великі.

Тема 14. Філософія історії.

Формування предмета філософії історії. Лінійна філософія історії. Нелінійна філософія історії. Смысл історії як філософсько-світоглядна проблема.

Змістовий модуль II. Релігієзнавство.

Тема 1. Релігія як предмет філософського осмислення.

Форми функціонування релігієзнавства: світська й конфесійна (богослов'я). Предмет, об'єкт, принципи, методи релігієзнавства як науки. Структура, мета і завдання курсу. Концепції походження релігії. Характеристика релігійної свідомості, релігійної діяльності, релігійних організацій як структурних компонентів релігії. Суспільні функції релігії. Авторитарна та гуманістична тенденції в релігіях. Класифікація релігій. Релігійний і науковий світогляди.

Тема 2. Уявлення про релігію в історичних формах вільнодумства.

Походження вільнодумства: гносеологічні джерела та соціальні потреби. Культурно-історичний зміст вільнодумства. Основоположні ідеї вільнодумства в культурі рабовласницького суспільства. Середньовічне вільнодумство. Вільнодумство епохи Відродження і Нового часу. Розвиток українського вільнодумства. Атеїзм як форма вільнодумства. Наукові основи вільнодумства. Вільнодумство в системі духовної культури.

Тема 3. Свобода совісті як загальнолюдська цінність.

Філософсько-релігієзнавчий зміст поняття «свобода совісті». Типи державно-церковних відносин. Міжнародні правові гарантії свободи совісті. Правове забезпечення свободи совісті в Україні.

Тема 4. Національні релігії.

Загальна характеристика етнонаціональних релігій. Ранні та пізні національні релігії, їхні специфічні риси. Теїстичні вірування праукраїнців часів Київської Русі. Іудаїзм у сучасній Україні. Паломництво брацлавських хасидів до поховального комплексу Нахмана в Умані.

Тема 5. Буддизм.

Історія становлення буддизму. Сіддхартха Гаутама як його засновник. Благородні істини буддизму, концепція спасіння, вісімковий шлях до нирвани. Морально-етичні принципи буддизму, культова практика, священні тексти. Основні течії буддизму, його поширення у світі.

Тема 6. Християнство.

Соціально-економічні, психологічні, ідеологічні передумови виникнення християнства. Історія становлення християнства як світової релігії. Вселенські собори – етапи формування основних догматів християнства. Поділи християнської церкви.

Біблія – священна книга християн. Структура, мова, переклади Біблії, Біблія в Україні.

Засади християнської моралі. Християнська концепція гріховності та спасіння.

Сучасний стан православ'я у світі. Автокефальні церкви Вселенського православ'я. Особливості православного віровчення і культу. Українське християнство: особливості, віхи історії. УПЦ, УАПЦ, УПЦ КП. Міжконфесійне протистояння. Проблема утворення в Україні єдиної помісної православної церкви.

Католицькі напрями. Особливості віровчення, культової обрядовості, організаційної структури, соціальної доктрини РКЦ. Постать папи римського. Модернізм сучасного католицизму. РКЦ в Україні.

Причини виникнення УГКЦ. Берестейська церковна унія. Історія греко-католицької церкви, сучасний стан. Характерні ознаки віровчення й культу.

Причини виникнення протестантизму. Постать М. Лютера. Характеристика постулатів протестантизму. Ранні та пізні протестантські течії. Баптизм, адвентизм, п'ятидесятництво, єговізм. Сучасний протестантизм в Україні.

Екуменізм та його роль у контексті сучасних міжрелігійних відносин.

Тема 7. Іслам.

Походження ісламу. Мекканський і мединський періоди становлення релігії. Пророча діяльність Мухаммеда. Коран і Сунна. Принципи мусульманської

віри, культові особливості. Морально-етичні норми. Мусульманське право. Течії ісламу. Сучасна соціально-політична доктрина ісламу. Іслам в Україні: історія і сучасний стан.

Тема 8. Новітні релігії.

Причини появи новітніх релігій, їхні специфічні риси, соціально-психологічна природа. Богошукання орієнтального напрямку. Неохристиянські рухи. Синтетичні неорелігії. Езотеричні об'єднання. Сасєнтологічні рухи. Неоязичництво. Демоністичні культу. Неорелігії в Україні.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	с.р.	інд		л	п	лаб	с.р.	інд.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Філософія												
Тема 1. Філософія, її походження, проблематика та функції	4	2	2	–	–	–	4	2	2	–	–	–
Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу	2	–	–	–	2	–	4	–	2	–	2	–
Тема 3. Філософія Давньої Греції	2	–	–	–	2	–	2	–	–	–	2	–
Тема 4. Філософія епохи Середньовіччя і Відродження	2	–	–	–	2	–	2	–	–	–	2	–
Тема 5. Філософія Нового часу	2	–	–	–	2	–	2	–	–	–	2	–
Тема 6. Німецька класична філософія	3	–	–	–	3	–	4	–	–	–	4	–
Тема 7. Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	5	2	–	–	3	–	4	–	–	–	4	–
Тема 8. Сучасна світова філософія	5	2	–	–	3	–	4	–	–	–	4	–
Тема 9. Українська філософія	3	–	–	–	3	–	4	–	–	–	4	–
Тема 10. Проблема буття у філософії. Онтологія	4	2	2	–	–	–	2	–	2	–	–	–
Тема 11. Проблема пізнання у філософії. Гносеологія	4	2	2	–	–	–	2	–	–	–	–	–
Тема 12. Проблема людини у філософії. Філософська антропологія	6	2	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Тема 13. Соціальна філософія	6	2	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Тема 14. Філософія історії	4	2	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 1	52	16	16	–	20	–	34	2	6	–	26	–
Змістовий модуль 2. Релігієзнавство												
Тема 1. Релігія як предмет філософського осмислення	4	2	2	–	–	–	2	2	–	–	–	–
Тема 2. Уявлення про релігію в історичних формах вільнодумства	3	–	–	–	3	–	10	–	–	–	10	–
Тема 3. Свобода совісті як загальнолюдська цінність	2	–	2	–	–	–	2	–	–	–	–	–
Тема 4. Національні релігії	8	4	–	–	4	–	10	–	–	–	10	–

Тема 5. Буддизм	2	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Тема 6. Християнство	13	4	6	–	3	–	10	–	2	–	8	–
Тема 7. Іслам	4	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Тема 8. Новітні релігійні течії	2	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 1	38	14	14	–	10	–	34	2	2	–	28	–
Усього годин	90	30	30	–	30	–	66	4	8	–	54	–
Модуль 2												
ІНДЗ	–	–	–	–	–	30	–	–	–	–	–	54
Усього годин	120	30	30	–	30	30	120	4	8	–	54	54

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Філософія. Коло її проблем та роль в житті індивіда і суспільства	2	4
2	Проблема буття у філософії. Онтологія	2	2
3	Проблема пізнання у філософії. Гносеологія	2	–
4	Проблема людини у філософії. Філософська антропологія	4	–
5	Соціальна філософія	4	–
6	Філософія історії	2	–
7	Соціальна природа релігії	2	–
8	Церква і право	2	–
9	Буддизм	2	–
10	Біблія – Святе Письмо християн	2	2
11	Православ'я	2	–
12	Католицизм	2	–
13	Новітні релігії	2	–
Усього		30	8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Філософія Стародавнього Сходу	2	2
2	Філософія Давньої Греції	2	2
3	Філософія епохи Середньовіччя і Відродження	2	2
4	Філософія Нового часу	2	2
5	Німецька класична філософія	3	4
6	Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	3	4
7	Сучасна світова філософія	3	4

8	Українська філософія	3	4
9	Уявлення про релігію в історичних формах вільнодумства	3	10
10	Національні релігії	4	10
11	Протестантизм	3	8
Разом		30	54

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання може бути виконане у формі реферату.

Рекомендовані теми рефератів:

1. Міфологія і філософія як форми знання: єдність і відмінність.
2. Структура та типологія світогляду. Роль світогляду в житті людини.
3. Роль філософії в індивідуальному розвитку людини.
4. Особливості західного і східного типу філософування.
5. Філософія як спосіб життя.
6. Даосизм і конфуціанство як лінії розвитку філософії і культури Китаю.
7. Філософська спадщина Індії і сучасність.
8. Антична філософія і західноєвропейська культура: пошук ідентичності.
9. Сократ: проблема людини та діалогічної природи філософського знання.
10. Здобутки філософських шкіл пізньої античної філософії.
11. Віра і знання: проблема розмежування.
12. Схоластика і містика як провідні напрями середньовічної філософії: тотожне та відмінне.
13. Провідні ідеї містики та їх роль у людському самоусвідомленні.
14. Принципи універсального сумніву Р. Декарта і сучасна наука.
15. Антропологія та філософія духу Б. Спінози.
16. Вчення Б. Паскаля про людину та її місце в світі.
17. Проблема моралі у філософії І. Канта.
18. Антропологічні та соціальні ідеї Г. Гегеля.
19. Песимістична етика А. Шопенгауера та її сучасна оцінка.
20. С. К'єркегор як попередник екзистенціалізму.
21. Концепція переоцінки цінностей у філософії Ф. Ніцше.
22. Соціальна філософія М. Драгоманова.
23. Марксистсько-ленінська філософія: міф чи реальність?
24. Політична філософія Дмитра Донцова.
25. З. Фрейд: теоретичні та світоглядні аспекти вчення.
26. Релігійна філософія ХХ століття.
27. Проблема людини в екзистенціальній філософії.
28. Проблема насильства в психоаналізі Е. Фрома.
29. Концепція соціального характеру Еріха Фрома.
30. Істина, правда, омана в пізнанні та практичному житті.
31. Напівправа: її природа та соціальні функції.

32. Інтуїція у процесі пізнання та творчості.
33. Масова свідомість: закономірності та деформації. Феномен натовпу.
34. Філософські форми усвідомлення Бога: теїзм, деїзм, пантеїзм.
35. Духовна сутність релігії.
36. Смысл і абсурд у філософії А. Камю.
37. Статуси і ролі людини в соціальній системі.
38. Соціальні групи в сучасному суспільстві.
39. Детермінізм і воля людини.
40. Проблема смислу історії.
41. Проблема ненасильства в релігії.
42. Суперечності сучасного світу і моделювання майбутнього.
43. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання може бути виконане у формі презентації. Необхідно на одну із запропонованих тем підготувати 30 - 35 слайдів з короткими анотаціями.

9. Методи навчання

Словесні (розповідь, бесіда, лекція тощо), наочні (ілюстрація, демонстрація тощо), репродуктивний метод, частково-пошуковий метод, метод проблемного навчання, самостійна робота студентів, проблемні лекції, робота в інтернет-просторі, інтерактивні методи навчання, презентації, метод проектів, технологія розвитку критичного мислення тощо.

10. Методи оцінювання

Усне опитування, письмове тестування, комп'ютерне тестування, захист ІНДЗ, написання есе, перевірка виконання самостійної роботи, підготовка та захист реферату, підготовка та захист проекту, вирішення проблемних задач, критичний аналіз ситуації, самооцінювання, взаємооцінювання, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

1. Наявність розгорнутої відповіді на теоретичні питання, повнота розкриття.
2. Поєднання теоретичного матеріалу з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності.
3. Логіка викладення. Змістовність відповіді.
4. Культура мовлення (дикція, виділення головного, чіткість, послідовність, чистота мови тощо).
5. Вміння вільно триматися перед аудиторією.
6. Уміння робити порівняння, висновки, узагальнення

Низький рівень (1-3 бали). Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Середній рівень (4-7 балів). Студент системно володіє матеріалом, застосовує його на практиці, самостійно виправляє допущені помилки, вільно

орієнтується у стандартних ситуаціях і правильно добирає аргументи для підтвердження думок, робить логічні висновки та узагальнення

Високий рівень (8-10 балів). Студент вільно і творчо володіє навчальним матеріалом, має критичне мислення; аргументовано, науково аналізує основні філософські вчення; розуміє базові категорії та основні поняття. Вміє використовувати першоджерела для систематичного поповнення знань з предмета; вміє застосовувати філософські знання для вирішення гностичних і світоглядних питань. Здатен вдаватися до діалогу, відстоювати власну громадську та світоглядну позицію

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														ІНДЗ	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1														8	10	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Змістовий модуль 2																
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8									
5	5	5	5	5	5	5	5									

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
A 90-100	відмінно
B 82-89	добре
C 75-81	
D 69-74	
E 60-68	задовільно
FX 35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F 1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, нормативні документи, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бичко І. Філософія. Підручник / І. Бичко. – К.: Либідь, 2009. – 656 с.

2. Запорожець М.О. Філософія. Навчальний посібник. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – 210 с.
3. Петрушенко В.Л. Філософія. Навч. посібник (в 2-х частинах) / Петрушенко В.Л. – Львів: Новий Світ, 2011. – 677 с.
4. Причепій Є. М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2009. – 592 с.
5. Філософія: навчальний посібник / Укладачі: Фуркало В.І., Фуркало В.С.– Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. – 646 с.
6. Черній А.М. Філософія. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів. – К.: Академвидав, 2011. – 382 с.
7. Релігієзнавство: навчальний посібник/ за ред. Брильова Д.В.— К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2018. — 328 с.
8. Кислюк, К. В. Релігієзнавство: [підручник]: затв. МОН України як підручник для студ. ВНЗ / К. В. Кислюк, О. М. Кучер; МОН України, Народна Українська академія. – К.: Кондор, 2009. – 634 с.
9. Лубський В.І. Релігієзнавство: підручник / В.І. Лубський, В.І. Теремко, М.В. Лубська / за ред. В.І. Лубського. 3-тє вид. стереотипне. – К.: Академвидав, 2011. – 464 с.
10. Петрушенко В.Л., Петрушенко О.П., Скалецький М.П. та ін. Релігієзнавство: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. За редакцією В. Л. Петрушенка та О.П. Петрушенка. 3-тє видання, стереотипне. – Львів: Новий Світ – 2000, 2009. – 328 с.
11. Релігієзнавство: навчальний підручник: [рек. МОН України як підручник для студ. ВНЗ] / П. С. Прибутько, М. М. Роговенко, Л. М. Дубчак, Р. В. Михайленко; МОН України, Навчально-науковий ін-т права і психології Київського національного ун-ту внутр. справ. – К.: КНТ: Дакор, 2010. – 207 с.
12. Черній А.М. Релігієзнавство: Підручник. Вид .2-ге доп. – К.: «Академвидав», 2008. – 400 с.

Допоміжна

1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія: курс лекцій /В. Андрущенко, М. Михальченко. – Київ: Генеза, 1993. – 255 с.
2. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія: курс лекцій /В. Андрущенко, М. Михальченко. – Вид. 2-е, випр. і доп. – Київ: Генеза, 1996. – 368 с.
3. Андрущенко В. Історія соціальної філософії: (західноєвропейський контекст): підручник / В. Андрущенко. – Київ: ТанDEM, 2000. – 405 с.
4. Берко П. Нова парадигма української філософії / П. Берко. – Львів: ЛДМУ ім. Д. Галицького, 2003. – 302 с.
5. Берко П. Основи філософії: метод. посіб. / П. Берко, М. Небелюк, Н. Федитник. – Дрогобич: Коло, 2004. – 67 с.
6. Бичко А. К. Історія філософії: підручник /А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. – Київ: Либідь, 2001. – 406 с.
7. Бойченко І. В. Філософія: навч. посіб. для дистанц. навч. / І. В. Бойченко, М. І. Бойченко. – Київ: Університет "Україна", 2004. – 212 с.

8. Васянович Г. Філософія: навч. посіб. / Григорій Васянович. – Львів: Норма, 2005. – 210 с.
9. Горський В. С. Історія української філософії: курс лекцій /В. С. Горський. – Київ: Наукова думка, 1996. – 285 с.
10. Горський В. С. Історія української філософії: курс лекцій / В. С. Горський. – 3-тє вид. – Київ: Наукова думка, 1997. – 285 с.
11. Горський В. С. Історія української філософії: навч. посіб. /В. С. Горський. – Вид. 4-е. доп. – Київ: Наукова думка, 2001. – 374 с.
12. Захара І. Лекції з історії філософії: [навч. посіб.] / І. Захара. –Львів: ЛБА, 1997. – 398 с.
13. Касьян В. І. Філософія: навч. посіб. / В. І. Касьян. – 5-тє вид., випр. і доп. – Київ: Знання, 2008. – 347 с.
14. Коваленко А. Філософія: навч.-метод. посіб. для студ. / Анатолій Коваленко. – Львів: ЦПД, 2009. – 106 с.
15. Кондзьолка В. В.Нариси з історії античної філософії / В. Кондзьолка. – Львів: Вид-во ЛДУ ім. І. Франка,1993. – 258 с.
16. Кондзьолка В. Історія Середньовічної філософії: навч. посіб. / В. В. Кондзьолка. – Львів: Світ, 2001. – 218 с.
17. Мазур Л. Дух і плоть. Філософія життя та проблема людської тілесності: монографія /Леонід Мазур. – Львів: [б. в.], 2003. – 377 с.
18. Пазенок В. С. Філософія: навч. посіб. / В. С. Пазенок. – Київ: Академвидав, 2008. – 279 с.
19. Рижак Л. Філософія: підручник /Людмила Рижак. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 650 с.
20. Старовойт І. С. Філософія: навч. посіб. / І. С. Старовойт, Т. О. Сілаєва, Г. О. Орендарчук. – Тернопіль: Астон, 1997. – 429 с.
21. Федів Ю. О. Історія української філософії: навч. посіб. / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова. – Київ: Україна, 2000. – 512 с.
22. Філософія: навч. посіб. / [Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін.; за ред. І. Ф. Надольного. – 7-ме вид., стереотип. – Київ: Вікар, 2008. – 534 с.
23. Філософія / уклад.: Коваленко А. І., Джунь В. В. – Львів: ЛДУФК, 2003. – 12 с.
24. Філософія: підручник / за ред. Н. Я. Горбач. – Львів: Логос, 1995. – 222 с.
25. Філософія: підручник / [Н. Я. Горбач, В. М. Баланчук, Я. Г. Сислюк та ін.; за ред. Н. Я. Горбача]. – Львів: Логос, 1997. – 226 с.
26. Філософія: підручник / за ред. Г. А. Заїченка [та ін.]. – Київ: Вища школа, 1995. – 454 с.
27. Філософія: навч. посіб. / І. В. Бичко, Ю. В. Осічнюк, В. Г. Табачковський [та ін.]. – Київ: Либідь,1991. – 456 с.
28. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб. / І. В. Бичко, В. Г. Табачковський, Г. І. Горак [та ін.]. – Київ: Либідь,1993. – 575 с.
29. Філософія: підручник / І. В. Бичко, І. В. Бойченко, М. І. Бойченко [та ін.]. – Київ: Либідь, 2001. – 403 с.

30. Філософія: підручник / І. В. Бичко, І. В. Бойченко, М. І. Бойченко [та ін.]. – Вид. 2-е, стер. – Київ: Либідь, 2002. – 405 с.
31. Філософія: навч. посіб. / за ред. І. Ф. Надольного. – Київ: Вікар, 1997. – 584 с.
32. Філософія: навч. посіб. / І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко, І. В. Бойченко [та ін.]; за ред. І. Ф. Надольного. – Київ: Вікар, 1998. – 622 с.
33. Філософія: навч. посіб. / за ред. І. Ф. Надольного. – Київ: Вікар, 2000. – 621 с.
34. Філософія Відродження на Україні: [монографія] / [М. В. Кашуба, І. В. Паславський, І. С. Захара та ін.; відп. ред. М. В. Кашуба]. – Київ: Наук. думка, 1990. – 332 с.
35. Філософія для аспірантів: конспекти: навч.- метод. вид. / за ред. А. Синиці. – Львів: Ліга-Прес, 2017. – 90 с.
36. Філософія туризму: навч. посіб. / [авт.-розроб.: Пазенок В. С., Федорченко В. К., Любивий Я. В. та ін.]. – Київ: Кондор, 2004. – 265 с.
37. Філософія: [навч. посіб.] / [П. С. Щерба, В. К. Щедрін, О. А. Заглада.]; за заг. ред. С. П. Щерби. – Київ: МАУП, 2004. – 575 с.
38. Філософія: навч. посіб. / Ю. В. Осічнюк, В. С. Зубов, І. М. Молчанов та ін.; за ред. Ю. В. Осічнюка. – Київ: Атіка, 2003. – 461 с.
39. Філософія. Кредитно-модульний курс: навч. посіб. / Л. І. Мозговий, І. В. Бичко, Р. О. Додонов [та ін.]; за заг. ред. Р. О. Додонова. – Київ: ЦУЛ, 2009. – 455 с.
40. Філософія. Світ людини. Курс лекцій: навч. посіб. / В. Г. Табачковський, М. О. Булатов, Н. В. Хамітов [та ін.]. – Київ: Либідь, 2003. – 429 с.
41. Філософія: предмет, історія, проблеми: текст лекцій / авт кол.: А. Ф. Карась, В. В. Кондзьолка, А. І. Пашук [та ін.]. Ч. 1: Від Стародавнього світу до німецької філософії другої половини XVIII – початку XIX століть. – Львів, 1994. – 230 с.
42. Хамар У. В. Історія філософії: курс лекцій / У. В. Хамар. – Львів: Ініціатива, 2008. – 360 с.
43. Гнот С. Релігієзнавство: навч. посіб. / Соломія Гнот. – Львів: ЛДУФК, 2011. – 164 с.
44. Релігієзнавство: навч. посіб. для дистанційного навч. / А. М. Колодний, Т. А. Ніколаюк. – Київ: Україна, 2003. – 269 с.
45. Смольков О. А. Релігієзнавство: навч. посіб. / О. А. Смольков, Ю. Л. Дещинський. – Вид. 2-е, стер. – Львів: Магнолія Плюс, 2006. – 230 с.
44. Харьковщенко Є. А. Релігієзнавство: підручник / Є. А. Харьковщенко. – Київ: Наукова думка, 2007. – 379 с.
45. Ходькова Л. П. Релігієзнавство: навч. посіб. / Л. П. Ходькова. – Львів: Афіша, 2000. – 304 с.
46. Ходькова Л. П. Релігієзнавство: підручник / Л. П. Ходькова. – Вид. 2-ге., доп. – Львів: Афіша, 2001. – 312 с.
47. Чорненький Я. Я. Релігієзнавство: теоретико-практичний курс: навч. посіб. / Я. Я. Чорненький. – Київ: Професіонал, 2005. – 540 с.

48. Яроцький П. Л. Релігієзнавство: навч. посіб. / П. Л. Яроцький. –Київ: Кондор, 2004. – 305 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.gumer.info/> – електронна бібліотека філософських текстів.
2. <http://krotov.info> – бібліотека філософських та релігійних текстів.
3. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html> – електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка.
4. <http://platonanet.org.ua/> – електронна бібліотека праць філософів та підручників з філософії.
5. <https://risu.org.ua/> – Релігійно-інформаційна служба України РІСУ
6. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/orthodox/uoc_kp – УПЦ КП
7. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/orthodox/uoc – УПЦ МП
8. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/orthodox/uapc – УАПЦ
9. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/catholics/rcc_in_ukraine – РКЦ
10. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/catholics/ugcc – УГКЦ
11. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/protestants/evangelical_christians_baptists – Євангельські християни баптисти
12. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/protestants/christians_of_evangelical_faith – Християни віри євангельської
13. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/protestants/lutherans – Лютерани
14. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/protestants/calvinism – Кальвіністи
15. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/other_confessions/jehovah – Свідки Єгови
16. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/other_confessions/judaism – Юдейство
17. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/other_confessions/islam – Іслам
18. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/other_confessions/buddhism – Буддизм
19. https://risu.org.ua/ua/index/all_news/other_confessions/nrm – Новітні релігії